

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна кібернетика»

Рік навчання 1, семестр 1

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЕКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу

к.е.н, доцент кафедри інформаційних систем і технологій
Харченко В.В.

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

Кафедра інформаційних систем і технологій,
корпус. 15, к. 212
VKharchenko@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=922>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Інтелектуальний аналіз даних» належить до спеціальних дисциплін, що забезпечують формування системи теоретичних та практичних знань та навичок щодо застосування механізмів інтелектуального аналізу для вирішення прикладних задач обробки великих даних. Завданнями дисципліни є вивчення принципів, методів та інструментарію аналізу даних та способів вирішення типових задач аналізу бізнес-даних за допомогою технологій машинного навчання.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду фахових компетентностей:

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК11. Здатність створювати та оцінювати моделі економічних процесів як аналітично так і з використанням універсальних програмних засобів і аналітичних платформ, що застосовуються для аналізу даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуде певні програмні результати, а саме:

ПР 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабора- торні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 Введення в інтелектуальний аналіз даних				
Тема 1. Введення в інтелектуальний аналіз даних	2/2	Знати місце і роль Data Mining в процесі прийняття рішень. Розуміти завдання інтелектуального аналізу даних. Знати основні види моделей Data Mining. Data Mining і сховища даних. Data Mining і OLAP.	Здача лабораторної роботи. Самостійна робота. Опитування	20
Тема 2. Методи інтелектуального аналізу даних	4/4	Класи задач (типи закономірностей), вирішуються за допомогою Data Mining: класифікація, кластеризація,	Здача лабораторної роботи.	20

		регресія (прогнозування), асоціація, послідовні шаблони. Методи отримання і аналізу даних: описові - дисперсійний та регресійний аналіз; аналіз часових рядів, кластерний аналіз, еволюційні - дерева рішень, генетичні алгоритми; штучні нейронні мережі, метод «найближчих сусідів».	Самостійна робота. Опитування	
Тема 3. Інтелектуальний аналіз даних в СУБД Microsoft SQL Server	4/4	Вміти застосовувати засоби інтелектуального аналізу даних в Analysis Services: набір стандартних алгоритмів інтелектуального аналізу даних; конструктор інтелектуального аналізу даних, що призначений для створення і перегляду моделей інтелектуального аналізу даних	Задача лабораторної роботи. Самостійна робота. Неформальна on-line освіта на основі МВОК Опитування	20
Тема 4. Етапи проведення інтелектуального аналізу даних	4/4	Розуміти основні етапи побудови моделі методами Data Mining: постановка завдання, ідентифікація бізнес-проблеми, типові «вузькі місця» бізнесу. Вміти здійснювати підготовку даних, визначення джерел даних для аналізу, вибору, очищення та попередньої обробки даних. Вміти будувати моделі із зазначенням алгоритмів інтелектуального аналізу даних і їх параметрів. Здійснювати перевірку моделі: оцінка якості роботи створеної моделі перед початком її використання.	Задача лабораторної роботи. Самостійна робота. Опитування	20
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	20
Модуль 2 Практичні аспекти вирішення задач інтелектуального аналізу даних				
Тема 5. Алгоритм дерева рішень	4/4	Методи дерева рішень. Опис графа набору даних (вузли, гілки, листя). Основні алгоритми побудови Дерева рішень у випадку двох можливих дискретних станів результуючої змінної. «Лісі» рішень. Зростаючі «дерева» (Boosted trees) Випадкові «ліси» (Random forests)	Задача лабораторної роботи Побудова та аналіз моделей класифікації.	20
Тема 6. Лінійні та нелінійні регресійні моделі	4/4	Вміти застосовувати статистичні методи обробки даних. Оцінювання параметрів розподілу; перевірка статистичних гіпотез; дисперсійний та регресійний аналіз; аналіз часових рядів. Класична модель ARIMA (АРПСС). Експоненційне згладжування з сезонними компонентами. Спектральне розкладання Фур'є. Поліноміальний і регресійний аналіз лагів.	Задача лабораторної роботи. Побудова та аналіз моделей регресії. Самостійна робота.	20
Тема 7. Кластерний аналіз	4/4	Основні завдання кластерного аналізу: розробка типологій або класифікацій, дослідження концептуальних схем групування об'єктів, висунення гіпотез на основі дослідження даних, перевірка гіпотез. Основні етапи кластерного аналізу. Алгоритми кластеризації: Самостійна	Задача лабораторної роботи. Побудова та аналіз моделей кластеризації.	20

			робота.	
Тема 8. Нейронні мережі. Практичні аспекти вирішення задач інтелектуального аналізу даних	4/4	Визначення та характеристика нейронних мереж. Область їх застосування. Класифікація нейромережевих архітектур. Моделі нейронних мереж. Класифікація методів навчання. Особливості сучасних нейронних мереж. Специфічні галузеві рішення Data Mining на практиці. Бізнес-задання: в умовах жорсткої конкуренції. Застосування Data Mining при дослідженні задач: Роздрібна торгівля, Банківська справа. Телекомунікації. Страхування	Здача лабораторної роботи. Самостійна робота. Опитування.	20
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	20
Всього за семestr				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросердечності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'ективних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	не зараховано
0-59	незадовільно	